

L.dz. 96/06/2013

Szanowna Pani

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA

Minister Rozwoju Regionalnego

Szanowna Pani Minister,

Rozwój nowych technologii komunikacyjnych i nośników przekazu treści w istotny sposób kształtuje obraz życia publicznego. Wprowadza nowe formy usług, zmienia relacje między użytkownikami i instytucjami, wymaga nowych umiejętności i kompetencji. Niestety, stosunkowo niski, w skali kraju, stopień uspołecznienia technologii cyfrowych rodzi zjawisko wykluczenia cyfrowego, tworzy nowe podziały społeczne, a w konsekwencji obniża tempo i jakość procesów modernizacyjnych. Z każdym dniem narasta potrzeba podejmowania działań popularyzacyjnych i edukacyjnych, które zapewnią możliwie szeroki udział obywateli i grup społecznych w procesie asymilacji nowych technologii i pełnego wykorzystania tkwiących w nich możliwości. Ważne, aby te zadania były realizowane systemowo, na różnych poziomach zaawansowania, miały także walor powszechności w wymiarze terytorialnym i społecznym.

Z wielkim zainteresowaniem i nadziejami obserwujemy przygotowania do nowej perspektywy finansowej 2014-2020, w szczególności Programy Operacyjne „Wiedza Edukacja Rozwój” oraz „Polska Cyfrowa”. W tym trudnym procesie dochodzenia do optymalnych modeli edukacyjnych i instytucjonalnych narzędzi ich wdrażania widzimy ogromną rolę bibliotek publicznych. Są to instytucje mocno zakorzenione w przestrzeni publicznej naszego kraju, apolityczne, silnie powiązane ze środowiskiem lokalnym. Aktualnie w Polsce funkcjonuje ponad 8 000 bibliotek i filii bibliotecznych. Są wszędzie : na wsiach, w małych miasteczkach, na osiedlach i w dzielnicach miast. Nie stosują żadnych ograniczeń w dostępie do swoich kolekcji i usług. Są w pełni demokratycznymi instytucjami, o szczególnie bliskich relacjach z mieszkańcami i wysokim poziomie zaufania społecznego. Stanowią także miejsce spotkań (tzw. trzecie miejsce) tak bardzo oczekiwane przez mieszkańców lokalnych społeczności. Powiązane w trójstopniową sieć obecną na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym, działające w formule instytucji kultury – tworzą trwałą instytucjonalną strukturę zdolną do podejmowania systemowych działań edukacyjnych w szerokim wymiarze społecznym. Cechy te czynią sieć bibliotek wręcz modelowym narzędziem do realizacji ogólnokrajowych programów np. podnoszenia umiejętności cyfrowych obywateli, tworzenia warunków do korzystania z usług e-administracji i zwiększania partycypacji społecznej w

ramach „Otwartego Rządu”. Model taki przyjęto w USA, gdzie funkcjonuje program Cyfrowych Nawigatorów. U nas podobny charakter ma projekt systemowy realizowany przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji przygotowujący Latarników.

Istotna modernizacja technologiczna i programowa, jaką biblioteki przeszły w ostatnich latach, m.in. dzięki programom publicznym (Kultura+, Biblioteka+ czy Infrastruktura Bibliotek), a także prywatnym (Program Rozwoju Bibliotek Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności) - nie tylko zmieniła poziom ich technologicznego wyposażenia, ale także zwiększyła ich rolę jako ośrodków aktywnego uczestnictwa w kulturze, porządkowania i dystrybucji informacji oraz wdrażania nowoczesnych metod edukacji cyfrowej na różnych poziomach „wtajemniczenia”. Sami zaś bibliotekarze (ich liczba przekracza obecnie 18 000 osób), dobrze wykształceni, beneficjenci wielu szkoleń i warsztatów zwiększających ich kompetencje cyfrowe, blisko powiązani ze wspólnotami lokalnymi, w coraz większym stopniu stają się doradcami i przewodnikami po lawinowo rosnących zasobach informacyjnych, a także w zakresie praktycznego wykorzystania nowych technologii.

Proponujemy zatem, aby w dokumentach programowych przyjąć założenie, że biblioteki publiczne są podstawowym miejscem uzyskiwania umiejętności cyfrowych przez zróżnicowane pokoleniowo grupy użytkowników, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych. Niestety, z pewnym ubolewaniem stwierdzamy, że bibliotekarze jako grupa zawodowa nie byli dotychczas adresatami projektów współfinansowanych przez Unię Europejską, zapisanych np. w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, co gorsza, nie są też uwzględniani w znanych nam projektach dokumentów programowych dla perspektywy finansowej 2014 – 2020”, która zakłada wzmocnienie kapitału społecznego, między innymi poprzez wspieranie rozwoju kompetencji poszczególnych grup zawodowych.

Wśród bibliotekarzy jest gotowość do udziału w procesie modernizacji naszego kraju i dlatego deklarujemy pełne wykorzystanie potencjału instytucjonalnego i kadrowego oraz możliwości sieciowych bibliotek publicznych do systemowego oraz efektywnego wdrażania tego rodzaju programów i inicjatyw w środowiskach lokalnych na terenie całego kraju. Potencjał ten będzie mógł być w pełni wykorzystany do wyzwolenia modernizacyjnego impulsu cyfrowego, jeśli biblioteki i bibliotekarze zostaną uwzględnieni w programach operacyjnych i działaniach systemowych podejmowanych na szczeblu centralnym zmierzających w szczególności do:

- dalszego podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych zwiększających zasięg społecznego oddziaływania bibliotekarzy w sferze edukacji cyfrowej oraz praktycznego wykorzystania nowych technologii,

- wzmocnienia funkcji bibliotek publicznych jako ośrodków integrujących wspólnoty lokalne oraz jako nowoczesnych instytucji upowszechniania wiedzy i informacji o rozszerzonej ofercie działań edukacyjnych i animacyjnych,
- wzmacniania roli bibliotek publicznych w zakresie sprzyjania inicjatywom obywatelskim, zaangażowania w życie publiczne, korzystania z usług e-administracji, aktywizacji dzieci i młodzieży, współpracy ze szkołami i bibliotekami szkolnymi przy realizacji przez uczniów projektów zespołowych i przy korzystaniu z cyfrowych treści wprowadzanych w ramach programu Cyfrowa Szkoła.

Z nadzieją na przychylne przyjęcie naszej deklaracji, pozostajemy,

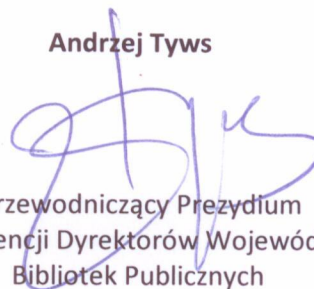
Z wyrazami szacunku

Elżbieta Stefańczyk

Przewodnicząca
Stowarzyszenia Bibliotekarzy
Polskich

Andrzej Tyws

Przewodniczący Prezydium
Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich
Bibliotek Publicznych

Warszawa - Wrocław, 12 czerwca 2013 roku